

Engeland.

LONDEN, 21 Augustus.

Tijdingen uit Portugal van den 4 Londen in, dat Oporto aanmerkelijk versterkt werd. Don Pedro had geene verdere voortgangen gemaakt; buiten het door hem bezette terrein heeft zich niemand voor hem verklaard, integendeel is het volk te gen hem opgestaan; het gerucht, dat Almeida zich voor den Pedro zou hebben verklaard, is niet bevestigd; sedert kort hebben geene manschappen van het portugesche leger zich tot don Pedro gevoegd, anders dan een kavallerie-officier en één soldaat; door koopvaardij-schepen zijn echter heden latere berigten aangebragt; volgens sommigen tot den 8, volgens anderen tot den 11 dezer, den aard van derzelve inhoud is evenwel voor als nog niet bekend; het schijnt dat er tusschen de beide strijdende partijen een gevecht heeft plaats gehad, waarbij don Pedro 200 man zou verloren hebben.

Van den 22.

Heden morgen hebben wij nadere tijdingen uit Portugal ontvangen; hetgeen men heeft vernomen luidt ongunstig voor de zaak van don Pedro; don Miguel's vloot heeft Oporto geblokkeerd; de admiraal Sartorius bevindt zich mede met zijne scheepsmagt dicht voor Oporto, en kan men eersdaags het gevecht tusschen de beide vloten te gemoet zien, over het geheel, zegt men, zijn de berichten in geenen deele gunstig luidende. — Zaterdag hebben de Fransche en belgische ministers, als ook de baron van Wessenberg, bijeenkomsten met lord Palmerston gehad.

Maandag hebben de ministers der vijf groote mogendheden eene conferentie gehouden, nadat alvorens de belgische gezant, de heer van de Weyer, een gesprek met lord Palmerston gehad heeft.

Gisteren is er weder eene conferentie gehouden, die drie uren geduurd heeft. De belgische minister heeft gisteren namiddag op het bureau van buitenlandsche zaken met lord Palmerston gearbeid. Gisteren avond zijn van het ministerie van buitenlandsche zaken dépêches naar Brussel gezonden voor sir R. Adair.

Omtrent den staat der onderhandelingen, rakende de belgische kwestie, heeft men niets stelligs vernomen. Het ministerieel avondblad, dat sedert eenen geruimen tijd eene minzame schikking dier zaken voorspelt, zeide eergisteren nog bij dat gevoelen te volharden en niets te zien, dat die verwachting eenigzins vermindert, ten zij het oogmerk van zekere partijen zijn moet slinksehe wegen in te slaan, ten einde moeijelijkheden te doen geboren worden, die aanleiding tot oorlog zouden kunnen geven.

— Donderdag is de vloot van sir Pulteney Malcolm te Cork terug gekomen, na vijf dagen op de westkust gekruist te hebben. Zaterdag of zondag moest zij naar Portsmouth zeilen, waar sir James Graham, de eerste lord der admiraliteit, haar zou inspecteren; vervolgens zou zij aanzienlijk versterkt naar Cork wederkeeren.

In Ierland, vooral in Cork, blijft het landvolk zich met geweld tegen het heffen der tienden verzetten. Verscheiden gaarders van dat middel zijn gruwelijk door de oproerigen mishandeld en een begeleide van politie-agenten is onvermogen om hen in het uitvoeren van hunne plicht te bechermen.

De heer O'Connell, heeft aan de kiezers van Limerick geschreven, dat hij voor de eer bedankt, om hen in het parlement te vertegenwoordigen; doch heeft hen geraden om van de kandidaten, welke zich voor dien post mogten opdoen, de belofte te vergen, dat zij zouden aandringen op het geheel afschaffen der tienden; op eene verandering in de wet, rakende de groote juij; op het herkrijgen eener hervorming, waarbij aan het volk het recht toegekend wordt om de vrederegters te kiezen; op het stemmen van een adres aan de kroon, ten einde lord Anglesey, den Onderkoning van Ierland, den heer Stanley en den heer Blackburn te doen afzetten, en eindelijk op het intrekken der unie.

— De londsche bladen melden van twee nieuwe bijeenkomsten der conferentie over de zaken van Belgie, die den 18 en 21 augustus hebben plaats gehad. Onze dagbladen behelzen menigvuldige redeneringen over het vraagstuk betrekkelijk de

vaart op de Schelde, en een vertoog deswege, hetwelk door vier te Antwerpen gevestigde britsche handelhuizen, onder dagteekening van den 13 augustus, aan lord Palmerston is ingezonden. Bij het laatste stuk tracht men inzonderheid te doen zien, dat elke heffing van tollen op de Schelde, ook bij derzelve bepaling op een minder bedrag, voor den Britschen handel noodig zoude zijn.

Frankrijk.

PARIS, 24 Augustus.

Een zeker dagblad maakt den dood van den katholieken priemaat van Ierland, doctor Curtis, dien hetzelfde aanduidt als bisschop van Dublin. Dit is eene dwaling; doctor Patricius Curtis was aartsbisschop van Armagh, een zetel, waaraan het gehele priemaatschap van Ierland was verbonden. Hij bestuurde het bisdom sedert den 27 augustus 1819 en was de opvolger van mgr. Richard O'Reilly, overleden den 31 januarij 1818. Doctor Curtis had langen tijd in Spanje geresideerd, waar de iersche katholieken tenige gestichten hadden. Hij had waarschuwendelijk aldaar zijne geestelijke opvoeding ontvangen en professeerde de theologie te Salamanca. Bisschop geworden zijnde nam hij deel aan de pogingen zijner ambtgenoten, de iersche bisschoppen. Zijn naam staat aan het hoofd der 30 bisschoppen van Ierland, die te Dublin de verklaring van den 26 januarij 1826 teekenden. Doctor Curtis is op het eind van de maand juli, te Drogheda, de gewone verblijfplaats van den katholieken aartsbisschop van Armagh, overleden. Men schijnt te twifelen of hij aan de cholera of aan de gevolgen der zwakheden van zijnen ouderdom gestorven is.

— Weinige dagen na de revolutie werden in onderscheidene kerken der omstreken van Autun heiligschennende diefstallen gepleegd. Tot in deze laatste tijden was het onmogelijk de schuldigen te ontdekken. Op het eind der maand juli ll. bragt het toeval de justitie op het spoor van dezelve. Een goudsmid, de heer Picard eene menigte goud en zilver onderzoekende, welke een jood hem te koop aanbood, berkende in deze onvolmaakte smelting stukken metaal, die tot gewijde vaten hadden behoord; hij bragt zijnen verkooper bij den kommissaris van politie; men drong hem met vragen en men vernam van wien hij de staaf ontvangen had. Men heeft dezen laatsten, die, zoo men zegt, een stellige liberaal is, ondervraagd. Men voegt er bij, dat hij in drie achtereenvolgende verhooren zich zelve heeft tegengesproken, en men hoopt eindelijk den sluier dezer zaak weg te nemen.

— In den nacht van den 1 op den 2 mei ll. is een dief in de kerk de la Boissière (Calvados) door een venster binnengekomen. Het tabernakel werd met geweld geopend, zoo wel als de deur der sacristij en twee kasten, welke daarin waren. Men nam uit het tabernakel een zilveren ciborie en uit de sacristij eenen kelk en eene pateen, ook van zilver, weg. Weinigen tijd na den diefstal bragt eene vrouw van Lizieux de gestolene voorwerpen bij eenen uitdrager. Ondervraagd zijnde verklaarde zij dat zij dezelve ter verkooping ontvangen had van eenen dagloner met name Pierre Jus, die te Mesnil-Eudes woonde. Jus werd in hechtenis genomen, en is den 4 augustus voor het hof van assises van Calvados verschenen, waardoor hij, op de verkerende verklaring der Jury, tot twintig jaren dwangarbeid is veroordeeld. Deze persoon was reeds vroeger, wegens diefstal, tot dertien maanden gevangenis veroordeeld geweest.

— C. A. Prieur-Duvernois, gewezen lid der conventie, is den 11 dezer, in eenen hoogen ouderdom, te Dijon overleden. Hij was vóór de omwenteling officier der genie en was in het jaar 1791 afgevaardigde bij de legislatuur namens de Côte-d'Or, en naderhand bij de conventie. Hij stemde vóór den dood van Lodewyk XVI, zonder hooger beroep en zonder nitstel. Hij deed het gebruik vaststellen van de decimale rekening, en van de eenheid der maten en gewigten, en heeft eenige geschriften over dit onderwerp in het licht gegeven. Men zegt dat hij heeft medegewerkt aan de oprigting der polytechnique school. Hij giog in het jaar 1795 tot den raad der vijfhonderden over, en verliet denzelven in het jaar 1798.

— Den 28 juli heeft don Pedro te Oporto eene mis met groot muzijk doen celebreren, ter gelegenheid van den verjaardag der omwenteling van 1830. Hij heeft dezelve met zijnen staf bijgewoond.

— De laatste berichten uit Londen vermelden dat de conferentie op nieuw werkzaam was, om een antwoord, op de laatste aanmerkingen van den Koning der Nederlanden, zamen te stellen.

— De dagbladen deelen den volgenden brief mede, welke door de aartschertogin *Maria Louisa van Parma*, aan de moeder van *Napoleon*, ter mededeeling van het overlijden van den hertog van *Reichstadt*, zoude geschreven zijn:

Mevrouw!

In de hoop van uwe smart over de droevige tijding, die ik heb mede te deelen; eenigzins te verzachten, heb ik deze taak zelve op mij genomen. Zondag den 12 dezer, des morgens ten vijf ure, is mijn beminde zoon, de hertog van *Reichstadt*, na een langdurig en schrikkelijk lijden bezweken; het heeft mij tot troost verstrekt, in zijne laatste oogenblikken bij hem te mogen zijn, en daardoor in de overtuiging te deelen, dat niets is verzuimd om hem het leven te redden; de geneeskundige hulp is echter te kort geschoten tegen de hevigheid eener borstkwaa, welke van den beginne af, door deskundigen, van eener zoogevaarlijken aard is verklaard, dat dezelve noodzakelijk mijnen ongelukkigen zoon naar het graf moest slepen. Het Opperwezen heeft het aldus beschikt, dat hij ons in den bloei zijner jaren zoude ontrukkt worden. Wij moeten in zijnen onveranderlijken wil berusten, en mogén slechts ons in diepen rouw vereenigen.

Neem in deze droevige omstandigheid, Mevrouw! de uitdrukking der oprechte toegenegenheid aan, welke u wordt toegedragen door uwe liefhebbende

(Get.) MARIA LOUISA.

Schoenbrunn 13 July 1832.

Belgie.

BRUSSEL, den 24 Augustus.

Men beweert, dat eene dépêche, dezer dagen te Luxemburg ontvangen, aan den procureur des Konings voorschrijft eene criminele vervolging tegen den heer *Thorn* te beginnen, op dezelfde wijze en beschuldigings-gronden als die, welke te Namen ten grondslag tegen de gevangenen der bende van *Tornaco* gediend hebben.

— Eene deputatie der stedelijke regering van Luik is den Koning en de Koningin, bij gelegenheid van derzelve huwelijk, komen gelukwenschen. De Koning heeft op de gedane aanspraak het volgende geantwoord: "De Koningin en ik waarden de gevoelens, welke gij ons hetuigt; gij hebt gelijk met te zeggen dat ik bij mijne komst in uw midden uwe gevaren deelde, doch ik deed het met vertrouwen."

• De stad Luik bestaat eene belangrijke plaats in België; ik onderscheid ze: de Luikenaars deelen grootelijks in mijne toegenegenheid, zij hebben mij altijd goed ontvangen.

• Gaarne wenschte ik de Koningin in die oude stad te brengen; zij zou derzelve fraaie ligging en menigvuldige en rijke stabilisementen bewonderen. Ik twijfel niet of de Luikenaars zouden hunne nieuwe souvereine even goed als mij ontvangen. Ik weet het, Luik heeft nog met tegenspoed te worstelen! Tot nu toe deed ik u beloften. Ik hoop u binnen kort iets stelligs te kunnen zeggen: Wij moeten nog een weinig geduld hebben. De gang der diplomatie is natuurlijker wijze langzaam. Evenwel zijn onze zaken sedert een jaar vooruitgegaan. Wij hebben recht te vorderen al wat men ons beloofd heeft. Zoo men in goede trouw te kort gekomen is, wij zijn er niet schuldig aan. Wij hebben onze verbindtenissen steeds trouw vervuld; wij hebben reeds opofferingen genoeg gedaan, en kunnen er geene meer doen.

— Het Doorniksch blad, *le Courrier de l'Escaut*, houdt het volgende:

• Een talrijk detachement rijdende artilleristen, bestemd voor de 1ste batterij lichte artillerie te Thienen, is laatstleden zaterdag van hier vertrokken. Manschappen en paarden hadden, even als de beide pelotons, die wij in 's Konings gevolg gezien hebben, de beste houding en waren in den meest voldoende staat. Wij vernemen dat eene nieuwe batterij twaalfponders, alhier eveneens georganiseerd, gereed is om op het eerst bevel te vertrekken. Sedert de maand oktober heeft het veld-artillerie-depôt, alhier in garnizoen, het noodige personeel geleverd voor 8 stukken geschut en 28 wagens voor ieder der toen bestaande batterijen veld-artillerie; en achtereenvolgens gevormd, onder de bevelen van den luitenant-kolonel *Dupont*, de 11, 12 en 13de batterijen veld-artillerie, welke, gevoegd bij de gemobiliseerde kompagnien belegerings-artillerie voor denzelfden dienst, thans het aantal beschikbare stukken, in geval van oorlog, op 144 te brengen.

— De *Courrier* behelst een artikel over het eigendomsrecht, dat België zou hebben op de helft van de tegenwoordige hollandsche marine, en geeft eenen staat van de sedert de vereeniging van 1815 tot 1830 aangebouwde schepen, met de plaatsen huizen bouwving, zijnde allen geweest te Amsterdam, Rotterdam en Vlissingen.

— De fransche kolonel der genie *Paixhans* is uit Parijs alhier aangekomen en aan het hotel Bellevue afgestapt.

— Aanstaanden dinsdag zullen er in tegenwoordigheid des Konings groote krijgsoefeningen van het geheele garnizoen van Brussel, uit infanterie, kavallerie, artillerie en burgerwachten bestaande, plaats hebben. Eene batterij lichte kanonstukjes zal door de kweekelingen der militaire school bediend worden.

— De graaf *Ch. Vilain XIII* zal, naar men verneemt, tegen heden avond, als buitengewoon gezant naar Rome vertrekken; hij heeft daartoe eene afscheids audientie bij den Koning gehad. Ook de generaal *Mercx* zal zich nu binnen kort als gevolmachtigd minister naar Berlijn begeven.

— Twee kanonteerbooten, die nog in het groote bassin van het kanaal lagen, zijn gisteren naar Burcht afgezonden.

— Het *Mémorial* vermeldt, dat de Koning van voornemen is een buitenverblijf te Groenendaal, een dorp tusschen Boisfort en la Halpe gelegen, te doen bouwen.

— Bij een koninklijk besluit van den 20 dezer, wordt dat van den 4 herroepen en het stedelijk bestuur van Brussel alnu geautoriseerd tot het sluiten eener leening, uit naam der stad, van 3,500,000 francs, en de voorwaarden aangewezen in het proces-verbaal der deliberatien van den stedelijken raad, van den 8 dezer. De bank, of algemeene maatschappij tot bevordering der volkslijt, heeft zich met deze leening belast, in welke tevens het huis *Rothschild* van Parijs voor een derde zal deelgerechtigd zijn.

Van den 25.

Een van Weenen gekomen koerier heeft aan ons ministerie van buitenlandsche zaken eenen brief van Z. M. den Keizer van Oostenrijk aangebragt, in antwoord op dien, welke Koning *Leopold* hem geschreven had. De heer *de Meulenaers* heeft zich terstond bij den Koning begeven.

— De deputatie der stad Gent is gisteren bij HH. MM. ter audientie toegelaten.

— Bij een koninklijk besluit van den 20 dezer, zijn een aantal officieren der burgerwacht, voor den tijd dat de oorlog duurt, tot officieren bij de reserve-bataillons benoemd.

— De graaf *Ch. Vilain XIII* tot buitengewoon gezant Zr. M. bij den H. Stoel benoemd, heeft gisteren avond Brussel verlaten, naar zijn buitenverblijf zich begévende, om van daar de reis naar Rome aan te nemen.

— De prinses *Bagration* is gisteren met een gevolg van 17 personen hier aangekomen.

Nederlanden.

's HERTUGENBOSCH, 27 Augustus.

Op den verjaardag van Z. M. heeft Z. Exc. de generaal-majoor *George*, opperbevelhebber dezer vesting, aan de heeren commanderende officieren en die van den staf, een dinee gegeven, waarop de heeren gouverneur dezer provincie, deszelfs griffier en de burgemeester dezer stad, zijn genoodigd geweest, en welke onder eene gepaste vrolijkheid is afgelopen.

— Zijne Exc. de minister van financiën heeft, bij besluit van den 26 juli jl., de noodige bepalingen vastgesteld voor de executie van dat gedeelte der wet van den 16 juni jl. (*Staatsblad* n^o, 29), omtrent de zegel- en registratie regten, voor zoo veel betreft de akten van patent, welke voor den dienst van 1832 nog zullen moeten worden uitgegeven. Die bepalingen bestaan voornamelijk daarin, dat aan de gouverneurs, van wege het ministerie, zullen worden toegezonden de ten gevolge der aangehaalde wet voor den dienst van 1832 nog benoedigde gedrukte formulieren van patent-bladen, voorzien van het opschrift: — *Te zegelen volgens de wet van 16 juni 1832 (Staatsblad n^o, 29)*, ten blijke, dat zij na de invoering van gemelde wet zijn uitgegeven; dat de gouverneurs die patent-bladen met den stempel van 30 centen voor buitengewoon zegel zullen doen voorzien, en daarna aan de hoofden der gemeente-besturen toezenden, welke de alzoogestempelde patent-bladen niet alleen zullen doen dienen voor degenen, die in het regt van patent tot f 8 en hooger in de hoofdsom zijn aangeslagen, maar ook worden gebezigd voor dezulken, die beneden de f 6 in hoofdsom betaalen, en alzoo aan een proportioneel zegel zijn onderworpen.

— Uit het kamp bij Reijen wordt gemeld, dat er, uit voorzorg tegen het onverhoopt geval, dat de heerschende ziekte onder de kamperende troepen mogt uitbreken, thans, bij de ambulance aldaar, eene houten loods wordt opgeslagen, bepaaldelijk tot verpleging van cholera-lijders bestemd; dezelve moet, behalve eene wacht-kamer, portier-lokaal en keuken, vier zalen bevatten, waarin een aantal van nagenoeg vijftig zieken zullen kunnen opgenomen worden. Dit gebouw, aan welks doelmatige inrigting overigens niets gespaard wordt, moet, seer spoedig in gereedheid gebragt zijn; weshalve men met grond vertrouwen mag, dat, zoo ongelukkig de verwoestende ziekte zich onder de troepen vertoonde, de behandeling der lijdens, onder het toezigt daarbij van den bekwamen heer chirurgijn-majoor *Kerff*, niets te wenschen zou overlaten. Geluk

kig genieten tot nog toe de kamperende troepen de beste gezondheid, en kan stellig verzekerd worden, dat de geruchten van het zich vertoonen der cholera onder de troepen in het kamp, van allen grond ontbloeit zijn; het aantal zieken is zelfs zeer gering.

— De kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam heeft aangekondigd, dat, uit hoofde van het uitbreken van de cholera in de hoofdstad, de nog in werking gebleven quarantaine maatregelen voor de zeegeaten van Texel en verdere noordwaarts opgelegene, zullen worden opgeheven.

— De conferentie is weder bijeen geweest, nadat alvorens de belgische gezant van de Weyer een mondgesprek met lord Palmerston had gehouden. Verder bevatten de londensche blaas geen andere herigten omtrent de nederlandsche aangelegenheden.

— Z. M. is heden van het Loo te 's Hage terug. De overige leden der koninklijke familie zullen in het begin van de maand October van de zomerverblijven en uit het leger in de residentie terugkeeren.

— Naar men verneemt zal de heer Band, nieuw benoemd gouverneur-generaal over neerland's Indiën, den 1 september zich ter vertrek derwaarts inschepen.

— Uit nadere javasche couranten blijkt, dat ten gevolge van in het laatst des vorigen jaars geheerscht hebbende geweldige stormen en regens, genoegzaam geheel het eiland Java door overstromingen is geteisterd; bergen zijn ingestort, huizen, bruggen, sluiswerken, rijstvelden enz. vernield en vele schepen verongelukt geworden; den 9 februarij stonden sommige streken van Batavia nog onder water en waren de wegen zoodanig doorweekt en met modder overdekt, dat de gemeenschap met de overige deelen des eilands nog moeijelijk bleef.

— Den 21 juli, zijn de definitieve protocollen, betrekkelijk Griekenlands nieuwe begrenzing tusschen de ministers der Porte en de vertegenwoordigers van Rusland, Frankrijk en Engeland ondertekend geworden; de engelsche gezant, die desaangaande alleenlijk naar Konstantinopel was gezonden, zal nu onverwijld zijne terugreis aanvangen; de pest heeft in den loop der maand juli te Konstantinopel eenen heuglen trap van kwaadaardigheid verkregen.

— Z. K. H. prins Wilhelm van Pruisen is den 20 dezer uit St. Petersburg te Berlijn terug gekomen.

CHOLERA BERIGTEN.

Besmette plaatsen.	Dagteeken der opgave.	Bijgekomen zieken.	Getal der herstelde.	Getal der overledenen.	In behandeling gebleven zieken.
Schoonhoven.	24 Augustus.	0	0	1	6
"	25 "	0	3	0	3
"	26 "	0	3	0	Geene
Gravenhage.	24 "	10	16	6	59
"	25 "	13	7	6	59
"	26 "	6	6	2	57
Rotterdam.	24 "	19	14	7	282
"	25 "	18	16	6	278
Delft.	24 "	3	8	2	22
Leyden.	24 "	26	5	14	125
Dordrecht.	23 en 24 "	3	4	3	22
Schiedam.	23 en 24 "	7	9	2	9
Gouda.	23 "	5	5	3	27
Kampen.	20 tot 22 "	4	0	2	5
Zwolle.	21 — 22 "	2	0	4	2
Amsterdam.	19 "	14	4	6	19
"	20 "	22	2	10	29
Corinchem.	22 "	4	2	4	4
"	23 "	0	4	1	2
Vreeswijk.	23 en 24 "	6	2	4	26
Breda.	24 "	0	0	0	3
"	25 "	4	0	2	5
Nynegen.	24 "	0	1	2	Geene.
Utrecht.	22 tot 23 "	6	0	0	7

Onder de 6 personen, die in Utrecht ziek geworden zijn; zijn 2 militairen.

Te Overschie is een persoon aan de cholera overleden.

Te Woerden is den 23 dezer een persoon aan de cholera overleden.

De kamper schippersknecht, welke door de cholera aangetast zijnde, te Haarlem aangekomen en aldaar in het cholera-ziekenhuis verpleegd is, heeft dat gesticht thans in welstand verlaten.

Te Zwartslois en te Olst, zijn op den 22 dezer in elke gemeente één persoon door de cholera aangetast geworden.

Te Genemuiden waren den 21 dezer nog 5 zieken en te Schokland den 20 nog 8 aan de cholera ziek.

MILITAIRE CHOLERA ZIEKEN in Zuid-Holland, van date 23 aug.

Te Leyden 1 bijgekomen en 1 overleden, blijft in behandeling 2; te Gouda 3 onder behandeling; te Dordrecht de in behandeling zijnde overleden en geen nieuwe bijgekomen; te Gorinchem 1 bijgekomen en 1 overleden, blijft onder behandeling 1; te Rotterdam 1 aangetast en overleden; te Brielle 1 onder behandeling.

Men meldt ons uit 's Hage van den 25 augustus: Alhier wordt opgemerkt dat er bijna geene vogels in deze gewesten zich meer bevinden, dat dezelve alle als verdwenen zijn; exters en kraaijen, die zich bijzonder veel in het bosch ophielden, bespeurt men geen meer, zelfs geen musschen of zwaluwen; het eenige gevogelte, dat men thans hier nog ziet, is, tegen den avond, een enkele vledermuis; men wil dat er ook weinig trekvogels tegen den winter te wagten zijn wegens de besmette lucht, waaruit men moet afleiden dat de besmetting uit de lucht voortkomt; men wil mede dat alle vreemde vogels eenen anderen koers nemen dan gewoon; ook de ooijevaars zijn reeds weg met al hunne jongen, dat zelden zoo vroeg gebeurt.

Te Brussel schijnt de cholera van eenen ergeren aard te worden van dinsdag op woensdag jl. zijn er 72 nieuwe lijdens aangetast en 47 overleden, van woensdag op donderdag 59 zieken en 35 sterfgevallen, en van donderdag op vrijdag 53 overleden; zoo dat er in vijf dagen 290 zijn aangetast en 182 overleden zijn.

De cholera heeft zich in het lokaal van de militaire school dezer stad geopenbaard; de kweekelingen zijn daarop naar hunne families gezonden; twee derselve waren door de heerschende ziekte aangetast.

De heer Claes, voormaals redacteur van den *Cour. des Pays-Bas*, thans griffier bij het hoog-geregtshof, de heer Degorge Legrand, lid van den senaat en eigenaar van de grootste grondbezittingen des lands, en de heer Dansaert-Engels, voornaam koopman, zijn alle aan de cholera overleden.

Koning Leopold heeft ook niet begeerd, dat het feest, hetwelk hem in den kruidtuin zou worden gegeven, voortgang zou hebben om de toeneming dier heerschende ziekte.

Te Halle zijn van den 20 op den 21 dezer 23 nieuwe cholera-zieken en 10 sterfgevallen geweest.

Te Antwerpen zijn den 21 bijgekomen 29 zieken en 14 overleden; blijven in behandeling 60 zieken.

Ook te Gent zijn den 21 tien nieuwe zieken bijgekomen en 4 overleden.

Men verneemt uit de vesting Luxemburg, dat de cholera tot in de gevangenis, die in het lage gedeelte der stad gelegen is, is doorgedrongen; dat de heer Goedecke, gouverneur van Luxemburg den heer Thorn vergund heeft, om in een bijzonder huis te worden overgebracht, alwaar hij echter naarwkeurig bewaakt wordt.

Door de gewestelijke overheden is de staat der provincien, ten aanzien van de materiële belangen van ons land, bekend gemaakt: zie hier wat opzigtens het *fabryk wezen* in deze provincie gezegd wordt.

Omtrent Noord-Brabant, alwaar de in 1830 bestaande fabrieken in het afgelopen jaar in denzelfden toestand zijn gebleven als in het vorig jaar, mag echter de opmerkelijke omstandigheid niet worden voorbijgezien, van het buitengewoon groot getal overledenen. Gedurende een tijdvak van tien jaren, (van 1820—1829) bedroeg de sterfte gemiddeld, voor ieder van die jaren 7153 zielen. In 1831 beliep het dat van 10,62, dat is, ruim 3000 boven het gemiddeld getal. Ook is dit afgelopen jaar na 1813 het eenige geweest, waarin de bevolking verminderd is, zijnde die vermindering van 201 zielen. Koorts en zijn er de ziekten geweest, die er het meest geheerscht hebben en het meeste sterfgevallen hebben te weeg gebragt. Onder de oorzaken daarvan worden opgegeven, behalve de vochtigheid van den dampkring, 1°. het gebruik van slecht voedsel, wegens toedeeing van het betere aan de gehuisveste militairen en ook wegens duurte der levensmiddelen, om welke men zich met minder goede spijzen beholpen heeft; 2°. de ophooping van vele menschen in bekrompen woningen wegens de inkwartiering; en 3°. gebrek aan tijdige hulp in vele plaatsen; daar ook onderscheidene geneesheeren tot militaire geneeskundigen dienst zijn overgegaan; alle even zoo vele gevolgen der buitengewone omstandigheden.

MUNTWEZEN.

Het collegie van raden en generaal meesters der munt, onderrigt geworden zijnde, dat onlangs te Amsterdam is ontdekt een valschen tien-gulden-stuk, hetwelk derwaarts uit de Hanze-stad Bremen was aangebragt, heeft gemeend, na bezigtiging en onderzoek van dit stuk, de evengemelde ontdekking ter kennis van het algemeen te moeten brengen, onder opgave der bevinding van dit stuk en van de kenteekenen van valscheid, ten einde een ieder zich voor schade kunne wachten.

Het bovengemelde stuk voert het jaartal 1822, mitsgaders de letter B en een palmtak; zijnde mitsdien eens nabootsing van een tien-gulden-stuk, in 1824 op 's rijks munt te Brussel geslagen.

Hetzelve is bevonden een gewigt van slechts 4 wigtjes en

300/1000 te houden, in plaats van 6 wigjes en 720/1000, bij de wet bepaald: het is dus ruim een derde lichter dan de echte stukken van tien gulden.

Het is vervaardigd uit een metaal-mengsel, waarvan de voornaamste bestanddeelen zijn koper en eenig zink; zijnde het stuk daarna verguld geworden. De kleur is naar het geelachtig goud overhellende.

Bij een onderzoek van het gehalte op den toets, wordt men het bedrog niet dadelijk ontwaar, doch eerst dan, wanneer men het vergulde weg gestreken heeft. Waar dit vergulsel aan de oppervlakte van het graversel is afgesleten, schijnt de roode kleur van het koper door.

Het stuk heeft slechts weinig klank: in dikte en omtrek komt het vrij wel overeen met de echte tien gulden; althans is het onderscheid hierin niet op het oog waar te nemen.

Dit stuk niet gegoten, doch in den ring geslagen of geschroefd zijnde, bezit de zuiverheid en strakheid, aan gemunte stukken eigen; doch het stempelwerk verschilt, in onderscheidene opzichten, met dat der echte tien gulden. De voornaamste ken-teekenen zijn: — *Voor- of beeldzijde*: het hoofd is zwaarder, vooral het achterhoofd; de hals korter en meer gedrongen; het oor grooter en te laag geplaatst; de wenkbrauw sterker; de bakkebaard strekt zich meer over de wang uit. — *Wapenzijde*: de rand en de versieringen der kroon zijn sordig gegraveerd; de kroon rust genoegzaam op de lijst van het wapenschild; ter wijl op de echte stukken eene afscheiding tusschen beide wordt waargenomen; de leeuw is voorovervallende; de kleuren van het wapen zijn onzuiver aangeduid. Aan de letters ontbreken, over het geheel, netheid en scherpte; van het omschrift op den rand zijn sommige letters zeer onduidelijk.

Een ieder wordt, in het algemeen belang, aangemaand, om op de personen acht te slaan, die zoodanige valsche stukken, als het hiervoren omschrevene, in betaling mogten aanbieden, en dezelve, met opgave van alle tot inlichting dienende omstandigheden, *zonder uitstel* aan de ambtenaren der justitie of politie, tot het doen van verdere nasporingen, bekend te maken of aan te duiden.

Utrecht, den 23 augustus 1832.

Ter ordonnantie van het collegie,
C. VAN DER VOORT, secret.

De tijdingen, die wegens Portugal sedert eenige weken ontvangen waren, zijn zeer mager; indien de onderneming van don Pedro van het minste goed gevolg was, dan voorzeker zouden de berichten daarvan, hetzij per stoomboot over Engeland of direct over Frankrijk wel tot ons zijn overgekomen; geene tijdingen zijn in dit geval, dus geene goede tijdingen.

Zoodra zijne gewezene Keizerlijke Majesteit te Oporto geland was, waren de geruchten algemeen, dat de troepen van don Miguel geenen den minste tegenstand boden, terugtrokken en met geheele regementen tot den bevrjder van het oude Lusitanien overliepen. Zijne aankomst te Coimbra werd als het ware officieel aangekondigd, en zijn plegtstatige intogt in Lissabon reeds voor zeker gehouden. Men wilde hiernit de bevestiging afleiden der reeds sedert jaren vermelde berichten van de vreed-aardige regering van don Miguel, van zijn gehaat bestuur en het misnoegen der ingezetenen. Het kon niemand verwonderen, dat eene armé, die zoo slecht gekleed was, ongedisciplineerd en die in maanden geene soldij had genoten, de gelegenheid waarnam van de hende van eenen despoot te verlaten, om tot die van eenen bevrjder van het vaderland over te gaan, maar, ongelukkig hebben die voordelinge tijdingen zich niet kunnen staande houden, en waarlijk dubbel ongelukkig voor de Portugezen, dat zij aan de vaderlijke uitnoodiging en zulke schoon-klinkende proclamatiën van die zich zelve tot regent van hun rijk heeft benoemd geen gehoor hebben willen geven. Wel zeker hebben de nog niet genoeg beschaafde *Lusitaniers* niet willen inzien, dat hun voormalige kroonprins, na eens de koninklijke kroon van Portugal voor de keizerlijke van Braziliën te hebben verlaten, mogelijk alleen uit achting voor zijne gewezene landgenooten, bij voordacht den boel in laatste geweld rijk wat in de war gestemd heeft, om met goed fatsoen eene gelegenheid te hebben, zijne oude compatriotten uit de vergheter-sching van zijnen bloeddorstigen broeder te komen verlossen.

De dagbladen hebben ons te dikwijls verzekerd van het slecht bestuur van don Miguel om daaraan te kunnen twijfelen, of schoon men ons de bewijzen deswegens, mogelijk om den verren afstand, en het kostbare van het transport, is schuldig gebleven, en moeten de *non-reussite* van de voor hem belangloze onderneming van den hertog van Braganze, dan aan andere oorzaken toeschrijven. De monniken en geestelijken, en mogelijk ook de adel en de gegoede ingezetenen zullen daar wel zeker eenen rol in gespeeld hebben; de eerste vooral schijnen zich met alles te bemoeijen en waarlijk ongelukkig kunnen zij het nergens goed maken. In Frankrijk worden zij verdacht van de *legitimiteit* en het voormalig bestuur genegen te wezen. In Polen, van den

opstand bevorderlijk geweest te zijn en in Portugal beschuldigd, van hunnen invloed te gebruiken om de ingezetenen getrouw aan hinnen Koning te doen blijven. Latsschen maken zij het don Pedro moeilijk en kunnen wel eens oorzaak wezen, dat, indien hij niet spoedig, hetzij openlijk of zijdelings van buiten slands ondersteuning bekomen, hij genoodzaakt zal wezen met zijnen boel weder op te kramen, en hoe zal men dan de zaken in Portugal redden? Doch, daar hij, volgens de laatste berichten de moeilijkheid eener buitenlandsche ondersteuning inzien, spreekt men er van, dat hij een plan ontworpen heeft, van eene schikking met de *jesuiten*, die, zoo als men weet, veel vermogen, te maken, ten einde door hunne bewerking eene verdeeldheid tusschen de monniken daar te stellen, hetwelk het verbreken van den band van eehgebandheid der bewolking ten gevolge moet hebben, of wel de kinderen van *Loyala* te bewegen van de ondankbare en voor *zijne* vrijheid onwaardige Portugezen eenen goeden *doeis* van de cholera-morbus toe te zenden. — De eenige zwaarigheid ten deze, bestond slechts hierin, om de paters jesuiten te betoogen, dat de handelingen van wijlen *Sebastiaan Joseph Carvalho*, markies de *Pombal* niet aan den ingeest of de zoogenaamde verlichting, maar aan de vooroordeelen tegen dezelve, moet worden toegeschreven.

Nijmegen, den 25 augustus 1832.

Mynheer de redacteur!

In uw nummer van zaterdag den 25 dezer zie ik, dat een zich noemende *geen Jesuit*, het brochure'tje getiteld: *Langdurige langryke bewyjsgronden, dat de cholera-morbus, van 1832 in Europa gebragt is, door hem zelve en 301 andere personen aangewand wordt*, dat werkje voor 25 cents heeft aangeschaft; hoewel ik ook met dien schrjver instem, dat men door de uitgaf van 25 centen niet bedorven is, heb ik mijne centen doch veel te lief, dan dezelve aan zulke *donquichottaria* te verspillen.

Ik heb derhalve gemeend de zich noemende *geen Jesuit*, voor het spijt der versplide 25 centen schadeloos te stellen, met het navolgende:

Neem een kop vol opgeruimdheid,
Met een doos vol goeden moed,
Daags twee lepels tijdsbeweging,
Een lauw gebruikt is goed,
Vijftig pillen vaste spijzen,
Aangemengd met goeden wijn,
Een flaccitair van vergenoegen,
Een twee droepelgoot van vreugde,
Met een poeder levenslust,
En wat balsem van verzoening,
Is een raad zoo goed als goud,
Doch vindt gij in dit recept,
Uwen wensch nog niet vervuld,
Neem dan voor het allerlaatste,
Nog een pleister van geduld. —

Gelieft het bovenstaande een plaatsje in uw geacht dagblad te verlenen, en weest verzekerd dat ik ben geen

Noviomagi Batavus.

BEKENDMAKINGEN.

87. De erfgenamen van **THEODORUS KERKHOF'S** roepen bij deze op den persoon van **FRANS VAN HER-TUM**, zoon van *Jan* en van *Theodora Kerkhofs*, geboren te St. Oedenrode (Noord-Brabant), gehuwd te Gorinchem, aldaar gewoond hebbende als metselaar, naar elders verhuisd, zonder zijne verkozene woon-plaats kenbaar gemaakt te hebben; ten behoeve van wien eene nalatenschap van zijnen Oom vervallen is. Het publiek genoemden persoon kennende wordt verzocht hem hiervan kennis te geven; hij kan zich vervoegen bij de weduwe *Cornelis Verbruggen*, win-keijster te St. Michiels Gestel (Noord-Brabant) om nariet. —

St. Michiels Gestel, den 21 augustus

1832.

Wed. VERBRUGGEN.

88. Bij **F. F. WARTENBERG**, in de Apostelstraat te Hertogenbosch, is te bekomen: **BESTEN DUSSELDORPSCHE N. O. S. T. A. A. R. T.**, in poëjes van 30 en 40 Centen, alsmede beste kwaliteit van **EAU DE COLOGNE**.

89. Te **H U U R**, om heden te aanvaarden, op zeer voordelige voorwaarden, eene **H O E V E**, met circa 30 loopens en **T E U L** en 25 loopens **W E I-L A N D**; gelegen te *Fught*, op *Bergenshuysen*. Adres bij de Uitgevers dezes.